

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
í t é l e t e**

Az ügy száma: Pfv.II.20.371/2020/10.

A tanács tagjai: Dr. Baloginé dr. Faiszt Judit a tanács elnöke

. Kövesné dr. Kósa Zsuzsanna előadó bíró

Nyíróné dr. Kiss Ildikó bíró

A felperes:

A felperes képviselője:

. Kelemen Anita pártfogó ügyvéd

Az alperes:

Az alperes képviselője:

. Mocsai Ügyvédi Iroda

A per tárgya: Élettársi közös vagyon megosztása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

Felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Ítéltábla Pf.II.20.307/2019/10.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Kecskeméti Törvényszék 10.P.21.655/2008/350.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet a fellebbezéssel támadott részében hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperes részére 190.500 (százkilencvenezer-ötszáz) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Megállapítja, hogy a felülvizsgálati eljárásban a felperes felperes teljes egészében pervesztes lett.

A felülvizsgálati eljárásban a felperest képviselő pártfogó ügyvéd díját és a le nem rótt 720.100 (hétszázhuszezer-száz) forint felülvizsgálati eljárási költséget az állam viseli.

Az ítélet ellen nincs helye felülvizsgálatnak.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes és az alperes (a továbbiakban: felek) élettársi kapcsolata 2009. április 1-jén megszűnt (Szegedi Ítéltábla Pf.II.20.368/2010/4., Kúria Pfv.II.20.885/2011/6.).
- [2] A felperes és volt házastársa azonos arányú közös tulajdonában állt a L., Ny. utca ... szám alatti ingatlan (a továbbiakban: Ny. utcai ingatlan). A felek az ingatlanon az életközösségük fennállása alatt beruháztak. A felperes a 2011. november 13-án kötött ajándékozási szerződéssel az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett 1/2 tulajdoni hányadát holtig tartó haszonélvezeti joga alapításával az alperessel közös gyermekeinek ajándékozta. A jogváltást az ingatlan-nyilvántartásba bejegyezték.

- [3] A felek 1997. november 27-én harmadik személyekkel megállapodtak abban, hogy a L., B. utca ... számú ingatlanon (a továbbiakban: perbeli ingatlan) felépítményt építenek, majd a tulajdonjogot megszerzik. Az építkezés befejezése után, a 2006. szeptember 11-én kötött adásvételi szerződés alapján adásvétel jogcímén az alperes kizárólagos tulajdona lett, tulajdonjogát az ingatlan-nyilvántartásba bejegyezték. Az ingatlant a felperes édesanyja vette birtokba, az életközösség megszűnése után, 2009 tavaszán az alperes részére az épület egy részét leválasztották és önálló bejáratot alakítottak ki.
- [4] Az alperes az eljárás alatt, a 2013. augusztus 8-án kötött adásvételi szerződéssel a perbeli ingatlant 5.000.000 forint vételárért harmadik személy részére haszonélvezeti joga egyidejű alapítása mellett értékesítette. A felperes a szerződés érvénytelenségének megállapítása iránti keresetét a Kecskeméti Járásbíróság 7.P.20.240/2015/111. számú ítéletével elutasította, azt a Kecskeméti Törvényszék 6.Pf.22.067/2018/15. számú ítéletével helybenhagyta.
- [5] Az élettársak az együttélésük alatt összesen 5.426.585 forint értékű ingóvagyon tárgyat szereztek, többek között a ... forgalmi rendszámú Peugeot típusú személygépjárművet (vagyonmérleg 3. tétel), amelyet az alperes az életközösség megszűnését követően 1.300.000 forintért értékesített. A gépjármű vételárára felvett kölcsön visszafizetése céljából az alperes újabb kölcsönt vett fel és az életközösség megszűnése után 880.717 forintot teljesített.
- [6] Az alperes az együttélés ideje alatt kölcsön felvételével szerezte meg ... forgalmi rendszámú Audi A4 típusú személygépjármű üzemeltetési jogát, amelyet a felperes édesanyjával kötött szerződés alapján átruházott egy gazdasági társaságra (kft.). Az átruházáshoz a kölcsönadó pénzintézet nem járult hozzá, a kft. a gépkocsit az alperesnek nem szolgáltatva vissza, hollétét a büntetőeljárások során nem sikerült felkutatni. Az életközösség megszűnése után, 2009. március 23-án a fennálló kölcsönből az alperes 80.385 forintot fizetett meg. A bank az alperessel kötött kölcsönszerződést 2009. október 15. napján azonnali hatállyal felmondta, a szerződésből eredő tartozás 2013. március 25-én 6.467.190 forint tőke és 2.402.361 forint késedelmi kamat volt. A felek részéről teljesítés nem történt, a 2019. augusztus 15-i kimutatás alapján a tartozás összege 6.381.604 forint.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [7] A felperes módosított keresetében adásvétel és ráépítés jogcímén a perbeli ingatlan 1/1 arányú tulajdonjogának megállapítását kérte arra hivatkozva, hogy az építkezés költségeit kizárólag saját jövedelméből és az édesanyjától kapott kölcsönből ő viselte.
- [8] Az alperes módosított ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte és viszontkeresetet terjesztett elő az élettársi közös vagyon megosztására. A szerzési arányt javára kedvezőbben 1/3-2/3-ban, a közös vagyon összértékét 25.815.000 forintban határozta meg, amelyből a felperest 8.605.000 forint, őt pedig 17.210.000 forint értékű vagyontárgy illeti meg. Állította, hogy a Peugeot gépkocsi kivételével valamennyi vagyontárgy a felperes birtokában maradt. A közös vagyon megosztása eredményeként kérte a perbeli ingatlan és a birtokában tartott gépjármű kizárólagos tulajdonába adását, a vagyonmérlegben felsorolt további ingóságok birtokállapota szerint a felperes tulajdonába adását, továbbá a felperes kötelezését 2.620.054 forint értékkiegyenlítés megfizetésére. A Ny. utcai ingatlanon az együttélés ideje alatt végzett munkálatokkal kapcsolatban 4.333.333 forint kötelmi megtérítési igényt érvényesített, mivel az elvégzett munkálatok a közös gyermekeknek ajándékozott tulajdoni hányadon a javára 40/120 tulajdoni hányadot eredményeztek.
- [9] A felperes a viszontkereset elutasítását kérte. Vitatta a Ny. utcai ingatlanban az alperes javára tulajdonjogot keletkeztető beruházások tényét és állította, hogy a vagyonmérlegben feltüntetett ingóságok jelentős része először az alperes birtokába, majd ismeretlen helyre került.

Az első- és másodfokú ítélet

- [10] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította, a viszontkereset alapján a felperes tulajdonába 1.679.000 forint értékű, míg az alperes tulajdonába 1.646.608 forint értékű tételesen felsorolt vagyontárgyat adott és a felperest az alperesnek juttatott vagyontárgyak birtokba adására, valamint 793.369 forint értékkiegyenlítés megfizetésére kötelezte. Ezt meghaladóan a viszontkeresetet elutasította.
- [11] Az élettársak szerzési arányát egyenlőnek tekintette, mivel az életközösség időtartama alatt a szerzésben való közreműködés aránya pontosan nem volt megállapítható [a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 578/G. § (1) bekezdés].
- [12] A felülvizsgálattal érintett ingatlanok közül a perbeli ingatlan építési költségeinek viselését illetően a felperes saját vagyonra hivatkozását nem találta alaposnak. A felperes nem bizonyította állítását: édesanyja 2.000.000 forint kölcsönét, a saját vagyoni ingatlana értékesítéséből befolyt 2.000.000 forint építkezésre fordítását. A perbeli ingatlan közös tulajdonát megszüntette, és a felperest megillető megváltási árat az aggálytalan szakvélemény szerint 8.035.000 forint értékből kiindulva, 4.017.500 forintban határozta meg.
- [13] Az alperes viszontkeresetét a Ny. utcai ingatlant illetően alaposnak ítélte. Bizonyított, hogy az ingatlanon a felek az életközösség alatt beruháztak, ennek eredményeként az ingatlan 6/120 része élettársi közös tulajdon. A felperes ingatlan-nyilvántartási bejegyzés szerinti 1/2 tulajdoni hányadára a közös gyermekek javára kötött ajándékozási szerződést érvénytelennek nyilvánította, az eredeti állapot helyreállításának jogkövetkezményeként az életközösség alatt végzett beruházásokat a vagyonmegosztás során el kell számolni.
- [14] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben kérte az ítélet megváltoztatását, annak megállapításával, hogy a perbeli ingatlan 1/2 része a tulajdona. Kérte továbbá a Ny. utcai ingatlanon végzett beruházások megtérítésére irányuló viszontkereset elutasítását. Érvelése szerint az elsőfokú bíróság a perbeli ingatlan kapcsán nem értékelte a beruházások forrásait, az anyagköltség és a munkadíj mértékét. A Ny. utcai ingatlan tekintetében nem tárta fel a tényállást, a beruházások forrását, a használatbavételi engedély megadáskori készülségi állapotát.
- [15] Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta. Nem vitatta, hogy a perbeli ingatlant 5.000.000 forint vételárért haszonélvezeti joga kikötése mellett értékesítette.
- [16] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatta és az alperest 3.620.815 forint megtérítésére kötelezte. Ezt meghaladóan az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.
- [17] Ítélete indokolásában kiemelte, hogy az elsőfokú ítéletet a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 253. § (3) bekezdése alapján a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között bírálta felül. A felperes fellebbezésében nem sérelmezte az elsőfokú ítéletnek a szerzésben való közreműködés arányára vonatkozó megállapítását, az élettársi közös vagyonhoz tartozó ingóságok körét, értékét és a felek közötti megosztására vonatkozó rendelkezéseket.
- [18] A két gépjármű megvásárlásához felvett kölcsönök, mint élettársi közös tartozás címén a feleket 9.676.970 forint megfizetése terhelte. A fellebbezési kérelemhez kötöttség alapján a közös vagyon passzív elemeit figyelmen kívül hagyta. Az elsőfokú bíróság a Peugeot típusú személygépkocsi 1.300.000 forint értékét a közös vagyon megosztása során feltüntette, azonban sem a gépkocsiról, sem az annak értékesítéséből befolyt vételárról nem rendelkezett, de fellebbezés hiányában ezt sem érintette.
- [19] A perbeli ingatlan a másodfokú eljárásban már nem vitatottan az élettársak azonos arányú közös tulajdona. A felperes a fellebbezésében azt kérte, hogy a másodfokú bíróság állapítsa meg az 1/2 arányú tulajdonjogát. Mivel az elsőfokú bíróság a felperes fellebbezési kérelmével egyezően

határozta meg a tulajdonjogot, a másodfokú bíróság ezt a közös tulajdon megszüntetési módjának vitatásaként értelmezte.

- [20] Az alperes az elsőfokú ítélet meghozatala után az ingatlant értékesítette, az adásvételi szerződés érvénytelenségének megállapítása iránti felperesi keresetet a bíróság jogerősen elutasította. Ebből következően a közös tulajdon régi Ptk. 148. §-a szerinti megszüntetésére nincs jogi lehetőség, az kizárólag az aggálytalan – felperes által sem kifogásolt – szakvéleményben meghatározott 8.035.000 forint ingatlanforgalmi érték szerint a vagyonmérlegben az alperes oldalán számolható el. A felperest tehát az elsőfokú bíróság ítéletével egyezően az egyenlő arányú szerzésre figyelemmel 4.017.500 forint illeti meg.
- [21] A felperes alappal kifogásolta a Ny. utcai ingatlan 6/120 tulajdoni hányadnak az élettársi közös vagyonba tartozását. A másodfokú bíróság nem fogadta el az ajándékozási szerződés színleltségének megállapítását. Önmagában a felperesi szándék még nem jelenti azt: a felperest nem vezette valós tulajdonátruházási szándék, az alperes pedig színlelte a gyermekek nevében az ajándék elfogadását, így az ajándékozási szerződés érvényesen létrejött.
- [22] Tény, hogy a felek az életközösség alatt a Ny. utcai ingatlanon beruháztak, de nem állapítható meg, hogy a beruházások volumene, jellege elérte-e a régi Ptk. 137. § (3) bekezdésében előírt tulajdonjogot keletkeztető szintet és milyen forgalmi értéknövekedést eredményeztek.
- [23] A másodfokú bíróság az érvényes ajándékozási szerződés alapján az alperes eljárását úgy értékelte, hogy a gyermekek törvényes képviselőjeként a felperes ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett 1/2 tulajdoni hányadának ajándékként való elfogadása egyben ráutaló magatartás, amivel lényegében lemondott a beruházásokkal kapcsolatos dologi jogi, illetve kötelmi jogi igényéről. Az ajándékozás folytán a felperes az ingatlannak nem tulajdonosa, az alperesnek a felperessel szemben nincs tulajdonjog megállapítási jogcíme.
- [24] A felek megosztandó élettársi közös vagyonához tartozik a perbeli ingatlan 8.035.000 forint értékben, továbbá 4.126.585 forint értékű ingóság, összesen 12.161.585 forint érték, a jutó vagyonrész értéke 6.080.792 forint. A teljes körű elszámolás eredményeként az alperest terhelő értékkiegyenlítést 3.620.810 forintban határozta meg.
- [25] Az alperes felülvizsgálati kérelme alapján eljárta Kúria Pfv.II.20.519/2015/17. számú végzésével a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezte és a másodfokú bíróságot új eljárásra és új határozat meghozatalára utasította. Határozata indokolása szerint, a jogerős ítélet lényeges eljárási jogszabálysértéssel mellőzte a passzív vagyon elszámolását. A megismételt eljárásra előírta, hogy a teljes körű vagyoni rendezés elvére tekintettel el kell számolni a felek belső viszonyában a perbeli két személygépkocsival kapcsolatos tartozást, figyelemmel a teljesítésekre is, továbbá, hogy az melyik felet, milyen mértékben terheli. A Ny. utca 20. szám alatti ingatlan tekintetében a jogerős ítélet döntésével, indokaival maradéktalanul egyetértett (Kúria Pfv.II.20.519/2015/17. számú végzés 10. és 11. oldal).
- [26] A felperes a fellebbezését a megismételt másodfokú eljárásban is fenntartotta, egyben a vagyoni igények teljes körű rendezésére tekintettel az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság utasítását kérte a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára.
- [27] A megismételt másodfokú eljárásban a másodfokú bíróság elsődlegesen rögzítette, hogy a régi Pp. 239. §-a alapján a 215. §-t a másodfokú eljárásban is alkalmazni kell, a döntés nem terjedhet túl a kereseti, viszontkereseti kérelmen, illetve ellenkérelmen, a fellebbezési eljárásban pedig a másodfokú bíróságnak a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között kell döntenie [rég Pp. 253. § (3) bekezdés]. Erre figyelemmel a felperes joghatályosan előterjesztett fellebbezése kizárólag a perbeli és Ny. utcai ingatlanokkal kapcsolatos elsőfokú ítéleti rendelkezéseket érintette, ezért a megismételt másodfokú eljárásban sem vizsgálhatók: a szerzésben való közreműködés aránya, az élettársi közös vagyonhoz tartozó ingóságok köre, értéke, így a két személygépjármű forgalmi értéke és az ezzel kapcsolatos elszámolás, továbbá a közös vagyon megosztására vonatkozó rendelkezések. A felperes fellebbezése az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a

keresetének helyt adó döntés meghozatalára irányult, ami nem érintette a gépjárműveket terhelő tartozások elszámolását. A megismételt eljárásban az alperes a vagyonmérleget nem vitatta, de a Kúria végzésének megfelelően kérte a gépjárműveket terhelő tartozások elszámolását, egyértelműen nyilatkozott azokösszezerőségre, az általa már teljesített és a még fennálló tartozás összegét okirattal igazolta. Ezáltal a másodfokú eljárásban kiküszöbölésre került a lényeges eljárási szabálysértés, azaz rendelkezésre állt az élettársi közös vagyon megosztására irányuló, a teljes körű vagyoni rendezés elveinek megfelelő viszontkereset.

- [28] A Kúria határozata kizárólag a két gépjárműre felvett kölcsöntartozás elszámolását írta elő, ebből következően, fellebbezés hiányában az elsőfokú ítéletnek az ingóságok értékére, megosztása módjára vonatkozó döntése felülbírálata a régi Pp. 253. § (3) bekezdésébe ütközne. A felperes fellebbezése nem terjed ki az ingóságokkal kapcsolatos elszámolásra, a másodfokú eljárásban a jogorvoslati kérelmének módosítására pedig eljárásjogi lehetőség nincs.
- [29] A megismételt fellebbezési eljárásban a másodfokú bíróság az ingatlanokkal kapcsolatosan a Pf.II.20.685/2014/3. számú ítéletében kifejtett jogi érveit fenntartotta. A perbeli, az élettársi közös vagyon részét képező ingatlant illetően a feleknek az ingatlan megszerzésében való közreműködése azonos arányú volt, az tehát a felek egyenlő arányú közös tulajdona, amelynek megszüntetésével a felperest mint ingatlan-nyilvántartáson kívüli tulajdonost, a forgalmi érték fele része, azaz 4.017.500 forint illeti meg. Nem változtat ezen a tényen az sem, hogy az alperes az ingatlant átruházta, a felperes szerződés érvénytelenségének megállapítása iránti keresetét ugyanis a bíróság jogerősen elutasította. A felperes tehát dologi jogi igényt nem, kizárólag kötelmi igényt terjesztett elő.
- [30] Ugyancsak alaptalan és a másodfokú bíróság hivatkozott ítéletében részletesen kifejtett indokok fenntartásával a Ny. utcai ingatlanra érvényesített igény. A másodfokú bíróság hangsúlyozta, hogy a Kúria végzésének indokolásában a két ingatlant érintően kifejtett ténybeli és jogi okfejtéssel egyetértett, azt a jogszabályi rendelkezésekkel összhangban állónak ítélte.
- [31] A Peugeot, valamint az Audi típusú személygépkocsi megszerzésére és az ahhoz szükséges kölcsön, illetve lízingszerződések megkötésére az életközösség fennállása alatt a felek közös akaratelhatározása alapján került sor, így az életközösség megszűnése időpontjában még fennálló tartozások az élettársak közös adósságának minősülnek. A felperes ennek tényét az elsőfokú eljárásban nem vitatta, a kölcsönök felvételéről tudomása volt, kizárólag a másodfokú eljárásban állította ennek ellenkezőjét, amely azonban olyan új tényállásnak tekinthető, ami az eljárás e szakaszában nem vehető figyelembe [rég Pp. 235. § (1) bekezdés]. Ebből következően a felperes helytállni tartozik az életközösség megszűnésekor fennálló tartozásokért, amely a szerzésben való közreműködésük azonos arányában terheli a volt élettársakat. Az alperes a másodfokú eljárásban bizonyította, hogy a Peugeot személygépkocsit terhelő tartozás visszafizetéseként 880.717 forintot megfizetett, a felek közös adóssága alapján tehát a felperes köteles e címen 440.385 forintot megtéríteni. Az alperes az Audi típusú személygépjármű kapcsán 80.385 forint teljesítését bizonyította, így ennek fele részére, 40.179 forint megtérítésére tarthat igényt. A tartozásként még fennálló kiegyenlítettlen rész a feleket egymás között egyenlő arányban terheli, a másodfokú bíróság teljesítés hiányában csak ennek megállapításáról rendelkezett.
- [32] Mindezek alapján – visszautalva a Pf.II.20.658/2014/3. számú ítéletben foglaltakra – a felek megosztandó élettársi közös vagyona: a perbeli ingatlan értéke 8.035.000 forint, ingóságok értéke 4.126.585 forint, összesen 12.161.585 forint, a jutó vagyonrész értéke 6.080.712 forint. A felperesnél van ingóságban 2.459.997 forint érték, az alperesnél összesen 9.701.608 forint érték, így az alperesél 3.620.815 forint értékű vagyontöbblet van. A közös tartozások teljesítésének elszámolása alapján az alperes összesen 961.102 forint összegű közös vagyoni tartozást (880.717 forint + 80.385 forint) teljesített, amelynek fele része, 481.551 forint elszámolandó a felperes terhére. A két összeg beszámítása eredményeként tehát az alperes által a felperes javára fizetendő értékkiegyenlítés összege 3.140.264 forint.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [33] A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben elsődlegesen a jogerős ítéletnek az elsőfokú bíróság ítéletére is kiterjedő hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság utasítását kérte új eljárásra és új határozat meghozatalára. Másodlagos felülvizsgálati kérelme a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésére és a másodfokú bíróság utasítására irányult új eljárásra és új határozat hozatalára. A jogerős ítélet jogszabálysértő voltát a régi Ptk. 587/G. § (1) bekezdésére alapította.
- [34] Az elsőfokú bíróság az adásvétel és ráépítés jogcímén a perbeli ingatlan 1/1 arányú tulajdonjogának megállapítására iránti keresetét részben elutasította és megállapította, hogy a felperes a szerzésben való közreműködés alapján 1/2 tulajdoni hányadban tulajdonos. Az ítélet ellen előterjesztett fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatását a kereseti kérelmének megfelelően kérte. Fellebbezése tehát kiterjedt a tulajdoni hányadokra, így azt a másodfokú bíróságnak érdemben kellett volna elbírálnia. A tulajdoni hányadok sérelmezése egyben a szerzésben való közreműködés arányának megállapítására is kiterjedt. Tévedett tehát a másodfokú bíróság, amikor arra hivatkozott, hogy a felperes fellebbezése a szerzésben való közreműködés arányát nem érintette, és ezért azt nem vizsgálta. A felperes fellebbezése az ingatlant érintően ugyanis arra vonatkozott, hogy a perbeli ingatlan megszerzésében kizárólag ő vett részt, az alperes a közreműködését nem bizonyította. A téves értékelés miatt helye van a megismételt eljárásnak.
- [35] A felperes változatlanul fenntartotta azt a nyilatkozatát, hogy az alperessel nem voltak élettársak és a perbeli ingatlanra kötött adásvételi szerződés érvénytelen.
- [36] A Kúria a másodfokú eljárás megismétlését a vagyontárgyak teljes körű elszámolására írta elő. A megismételt eljárásban felvett vagyonmérleg sem teljes, számos vagyonelem kimaradt belőle, így az ítélet változatlanul sérti a teljes körű vagyoni rendezés elvét. Nem került elszámolásra egy magánszemélynek megfizetett 5.000.000 forint, további magánszemélyek felé fennálló 4.000.000 forint, illetve 3.000.000 forint tartozás, mint passzív vagyonelem. A gépjármű vásárlásakor 1.000.000 forint kölcsönt kaptak, amely a felek közös adóssága és tartoztak a NAV felé is 400.000 forinttal. Közösén értékesítettek egy tehergépkocsit, az 1.500.000 forint vételár sem került elszámolásra.
- [37] A felperes szerint a két személygépkocsi elszámolása is téves. A Peugeot típusú gépjármű értékesítéséből még 209.641 forint értékkiegyenlítés megilleti.
- [38] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében elsődlegesen az elkésztett benyújtott felülvizsgálati kérelem elutasítását, másodlagosan a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [39] A Kúria a jogerős ítéletet a régi Pp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között bírálta felül.
- [40] Az alperes alaptalanul hivatkozott a felülvizsgálati kérelem benyújtására előírt jogvesztő határidő elmulasztására. A felperes a felülvizsgálati kérelmét jogi képviselő nélkül a régi Pp. 272. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően a 60 napos törvényi határidőn belül terjesztette elő.
- [41] A felülvizsgálati eljárásban az élettársi kapcsolat tényhelyzete, időtartama a jogerős és a Kúria közbenső ítélete alapján, a szerzésben való közreműködés aránya erre irányuló fellebbezés hiányában (Pf.20.685/2014/3. számú jegyzőkönyv) nem vitatható. A Kúria rámutat arra, hogy a felperes felülvizsgálati kérelmében előadott nyilatkozata ellentétes a Kúria közbenső ítéletével hatályában fenntartott jogerős közbenső ítélettel és az általa megsértett jogszabályhelyként megjelölt régi Ptk. 578/G. § (1) bekezdésével is, mivel az kizárólag az élettársi kapcsolat fennállása esetén alkalmazható.

- [42] A felperes a joghatályos, jogi képviselővel előterjesztett fellebbezését (376. szám, Pf. 20.658/2014/2. szám) a másodfokú tárgyaláson pontosította: a Ny. utcai ingatlan tekintetében az alperes kötelmi igényének elutasítását, a perbeli ingatlan tekintetében az 1/2 arányú tulajdonjoga megállapítását kérte (Pf.20.658/2014/3. számú jegyzőkönyv). Írásban előterjesztett fellebbezésében (Pf.20.658/2014/2.) általánosságban hivatkozott meg nem nevezett adósságokra és a felek közös tartozásának tisztázására.
- [43] A megismételt másodfokú eljárásban megjelölte a szerinte el nem számolt tartozásokat: K. B. 2004. évi 2.000.000 forint kölcsönét, K. J. 1993. évi 3.000.000 forint kölcsönét, továbbá édesanyjától kapott 1.610.000 forint (Audi) és 15.000.000 forint összegű, a perbeli ingatlanra nyújtott támogatását. Álláspontja szerint az alperes egyéni vállalkozását is el kell számolni, hivatkozott egy, 2008. évben a vállalkozásból kivett 2.000.000 forintra, továbbá a vállalkozásba betett különvagyonába tartozó 1.8000.000 forint tagi kölcsönre. Különvagyonként tüntette fel 9.000.000 forint értékben a szarvasmarhákat és egy ingatlan (M. utca ...) értékesítéséből megmaradt 300.000 forintot, a ... gépjárművet, mint el nem számolt tételt (Pf. II. 20.052/2016/11. számú előkészítő irat).
- [44] Ezzel szemben a felülvizsgálati kérelmében részben értékben, részben vagyontárgyakban is eltérő előadást tett: az előkészítő irat (és az eredeti benyújtott fellebbezés) nem tartalmazta a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott NAV tartozást (400.000 forint), a S. Sz.-tól kapott 1.000.000 forint, illetve a „K. H. felé fennálló és megfizetett 5.000.000 forint” összeget. A felülvizsgálati kérelem összecszerűen is eltér az előkészítő irattól: K. J. felé fennálló tartozás 3.000.000 forintról 4.000.000 forintra, K. B. kölcsöne 2.000.000 forintról 3.000.000 forintra, az egyéni vállalkozásból kivett 2.000.000 forint 2.500.000 forintra emelkedett.
- [45] A régi Pp. 275. § (1) bekezdése szerint a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének nincs helye. Erre figyelemmel a felperes által eltérő értéken megjelölt kölcsönök, továbbá a másodfokú eljárásban nem érvényesített passzív vagyonelemek (NAV tartozás, S. Sz., K. H. felé fennálló kölcsön) felülvizsgálati eljárásban való vizsgálata kizárt. A Kúria megjegyzi, hogy az élettársak egymás közötti belső jogviszonyában nincs helye olyan külső, harmadik magánszemély felé még fennálló tartozás elszámolásának, amelyet maga a kölcsönadó nem érvényesített. Az ilyen igényt a belső jogviszonyban kizárólag abban az esetben lehet a közös vagyon passzív elemeként feltüntetni, ha a felvett kölcsönt az egyik élettárs/volt élettárs megfizeti. Ebben az esetben követelheti a nem teljesítő élettársától/volt élettársától az általa kifizetett összegből a szerzésben való közreműködés arányában jutó részt.
- [46] A felülvizsgálati eljárásban a jogerős ítélet jogszabálysértő volta vizsgálandó [rég Pp. 270. § (2) bekezdés]. A Kúria végzése kizárólag a vagyonmérleg passzív oldala (tartozások) körében írta elő a másodfokú eljárás megismétlését. Ebből következően a passzívumok elszámolására irányuló megismételt eljárás nem nyitja meg az aktív vagyonelemek bővíthetőségét, az olyan vagyontárgyak elszámolását, amelyeket a felperes az elsőfokú eljárásban nem kért.
- [47] A fentiek alapján az elsőfokú eljárásban a vagyonmérleg aktív oldalán nem feltüntetett alperesi egyéni vállalkozás, a tehergépkocsi eladási árának elszámolása a felülvizsgálati eljárásban kizárt. Ugyancsak nem vizsgálható a fellebbezés hiányában az aktív vagyoni ingóságok értéke, megosztási módja, ezért a Kúria – a korábban kifejtettekre visszautalva – a gépjárművek birtokállapotát, értékét, megosztási módját nem vizsgálta.
- [48] Az érdemben elbírálnak felülvizsgálati kérelem megalapozatlan.
- [49] A felperes a felülvizsgálati kérelmében a perbeli ingatlant illetően lényegében arra hivatkozott, hogy a teljes ingatlan a különvagyona, helyesen: saját polgári jogi vagyona. A Kúria megjegyzi, hogy a felperes fellebbezésében és a felülvizsgálati kérelmében nem a szerzésben való közreműködés arányát sérelmezte, hanem azt állította, hogy a vagyontárgy kizárólagos saját vagyona, tehát nem az élettársi közös tulajdon része. Nincs jogi akadálya annak, hogy az élettársi kapcsolat időtartama alatt az egyik élettárs polgári jogi saját tulajdont szerezzen. Az élettársi kapcsolat időtartama alatti szerzés esetén a régi Pp. 164. § (1) bekezdése alapján az arra hivatkozó felet, az adott esetben a

felperest terhelte állítása bizonyítása: a vételárat és a beruházást az édesanyja pénzajándékából fedezte.

- [50] Az elsőfokú bíróság a felperes állítására a bizonyítási eljárást lefolytatta és a bizonyítékokat mérlegelve arra az álláspontra jutott, hogy a felperes a bizonyítási kötelezettségének nem tett eleget. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság mérlegelt döntését elfogadta, és a szerzésben való közreműködés egyenlő aránya alapján állapította meg a felperes 1/2 arányú tulajdonszerzését. Miután az alperes időközben az ingatlant értékesítette, a vagyommérlegbe nem vételárat, hanem az aggálytalan szakértő vélemény alapján meghatározott forgalmi értéket állította be és ennek figyelembe vételével határozott a közös vagyon megosztásáról.
- [51] A felperes anyagi jogi jogszabályhely megsértését állította. Az eljáró bíróságok a saját vagyon bizonyíthatatlanságát a peradatok mérlegelése alapján értékelték az alperes terhére. A felperes a jogerős ítélet mérlegelésének jogszabálysértő voltát nem állította, megsértett jogszabályhelyként a régi Pp. 206. § (1) bekezdését nem jelölte meg. Anyagi jogi jogszabályhely feltüntetésével eljárási jogszabályhely megsértésére nem lehet hivatkozni, a megsértett jogszabályhely megjelölésének hiányában a Kúria az eljáró bíróságok mérlegelését nem vizsgálhatta [1/2016. (II.15.) PK vélemény 3. pont].
- [52] A fentiek alapján a jogerős ítélet nem jogszabálysértő, ezért azt a Kúria a régi Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [53] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a régi Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyalás tartása nélkül bírálta el.
- [54] A régi Pp. 87. § (2) bekezdése alapján megállapította, hogy a felülvizsgálati eljárásban 70%-ban pervesztes felperest képviselő pártfogó ügyvéd állam által átvállalt díját a jogi segítségnyújtásról szóló 2003. évi LXXX. törvény 11/A. § (2) bekezdése szerint az állam viseli.
- [55] Az alperest megillető arányos felülvizsgálati eljárási költség – az áfával emelt ügyvédi munkadíj – és a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték mértékéről és viseléséről a régi Pp. 270. § (1) bekezdése szerint alkalmazott 78. § (1) bekezdése, a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (5)-(6) bekezdése, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 50. § (1) bekezdése, 74. § (3) bekezdése, a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján határozott.
- [56] Az ítélet elleni felülvizsgálatot a régi Pp. 271. § (1) bekezdés e) pontja zárja ki.

Budapest, 2020. október 20.

dr. Baloginé dr. Faiszt Judit s.k. a tanács elnöke, dr. Kövesné dr. Kósa Zsuzsanna s.k. előadó bíró,
Nyíróné dr. Kiss Ildikó s.k. bíró

A kiadmány hitelül: